

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Вже стало доброю традицією присвячувати випуски «Часопису цивілістики» приємним подіям. Так, до 15-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» було видано цикл випусків, присвячених науковим школам цивілістичного спрямування, які діють в Одеському регіоні, в рамках заходів до 20-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» випуск журналу було присвячено науковим школам, які сформувались та продовжують свою діяльність в Університеті. Цього разу редколегія «Часопису цивілістики» вирішила присвятити випуск ювілею його ідейного натхненника, наукового редактора, заступника головного редактора, доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, Засłużеного діяча науки і техніки, Євгену Олеговичу Харитонову.

Перш, ніж перейти до рубрик журналу, хочеться пригадати біографію людини, яка так багато для нього створила. Євген Олегович Харитонов народився 17 травня 1948 року у м. Кіровоград (нині – Кропивницький). У 1969 – 1974 рр. вчився на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. Після закінчення університету з дипломом з відзнакою з 1974 р. працював на цьому ж факультеті асистентом, старшим викладачем, доцентом.

Після реорганізації юридичного факультету в Юридичний інститут був його доцентом, потім – докторантом і знову доцентом, з 1996 р. – завідувач кафедрою цивільного права та процесу. З грудня 1996 р. після створення на базі Юридичного інституту Одеської державної юридичної академії, працював завідувачем кафедрою цивільного права, і після реорганізації продовжує працювати на посаді завідувача кафедрою цивільного права (спочатку – кафедрою цивільного права та процесу) Національного університету «Одеська юридична академія».

У 1980 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Зобов'язання, що виникають з ведення чужих справ без доручення, в радянському цивільному праві», а у 1997 р. – докторську дисертацію на тему: «Рецепція римського приватного права (теоретичні та історико-правові аспекти)». У 1983 р. Є. О. Харитонову було присвоєне звання доцента, у 1998 р. – звання професора кафедри цивільного права, з 2011 р. він є членом-кореспондентом Національної академії правових наук України.

Зусиллями професора Є.О. Харитонова була сформована школа римського права та його рецепції. В індивідуальних та колективних монографічних розробках, підручниках, посібниках ставилися та вирішувались актуальні проблеми римського приватного права та його вплив на сучасне законодавство України. Під керівництвом Є.О. Харитонова були написані і захищенні дисертації на здобуття звання кандидата юридичних наук, в яких досліджувались окремі інститути римського права та їх рецепція у сучасному законодавстві України. Причому основний наголос завжди робився на найактуальніших інститутах сучасного цивільного права.

Колектив кафедри цивільного права під керівництвом професора Є.О. Харитонова завжди йшов в ногу з часом – зберігаючи традиції, колектив викладачів-науковців завжди враховував останні тенденції та новації, що відбуваються у галузі права. Тому не дивно, що з настанням змін, обумовлених розвитком інформаційних технологій, університетські вчені миттєво відреагували на запити суспільства та спрямували зусилля на дослідження особливостей правового регулювання відносин у IT сфері. Результати цієї праці вже знайшли відображення в кількох наукових виданнях з тематики IT-права, це, зокрема, чотири колективні наукові монографії та два навчальні посібники. Лише за минулий рік представниками кафедри цивільного права, які займаються дослідженням проблем у IT сфері було проведено дві наукові конференції з проблем IT-права, розроблено спеціальний курс з IT-права для магістрів. Така плідна робота, що проводиться фахівцями університету вже дає підстави впевнено заявляти про формування та функціонування нової школи IT-права у стінах Національного університету «Одеська юридична академія», одним із засновників якої є професор Є.О. Харитонов.

Сьогодні сфера наукових інтересів Є.О. Харитонова досить різноманітна та охоплює дослідження проблем від римського приватного права до IT-права. Є. О. Харитонов має понад 780 публікацій, є автором низки монографій, підручників і навчальних посібників: «Приватне право у Стародавньому Римі» (1996), «Рецепція римського приватного права: історико-правові та теоретичні аспекти» (1997), «Основи римського приватного права» (2002, 2008, 2013, 2016), «Історія приватного (цивільного) права Європи. Витоки», «Історія приватного права Європи. Східна традиція», «Історія приватно-

го права Європи. Західна традиція», «Вступ до цивільного права України», «Добровільне представництво у цивільному праві України» (2007), «Цивільні правовідносини» (2008), «Нариси теорії цивілістики (поняття та концепти)» (2008), «Приватне право як концепт: пошук парадигми» (2014), «Україна – Європа: проблеми адаптації у галузі приватного права» (2017), «Концепт приватного права в умовах інтеграції» (2017) тощо. Співавтор та співредактор низки монографій, підручників, навчальних посібників, зокрема, «Цивільне право України (традиції та новації)» (2010), «Гражданське законодательство Республики Молдова и Украины: традиции, современность, перспективы» (2012), «Цивільне законодавство України (основні категорії, принципи та концепти)» (2012), «Цивільне законодавство України» (2013), «IT-право: поняття та сутність» (2017), «IT-право та інформаційна безпека» (2017), «IT-право: теорія і практика» (2017), співавтор і редактор (співредактор) науково-практичних коментарів до ЦК УРСР 1963 р., ЦК України, Сімейного кодексу України, ЖК України, Цивільного процесуального кодексу України та ін.

Під керівництвом Є.О. Харитонова захищено 67 кандидатських дисертацій, він виступив науковим консультантом шести захищених докторських дисертацій. Все це свідчить про його потужний внесок у розвиток вітчизняної правової науки.

Ідея поділу журналу на рубрики також належить Євгену Олеговичу, тому в цьому випуску зберігаються всі його традиційні рубрики – питання теорії, практична цивілістика, порівняльна цивілістика, історична цивілістика, а також журнал включає дві відносно нові рубрики – питання сімейного права та цивілістичні проблеми IT-права, які вже також міцно зайняли своє місце в структурі журналу.

Сподіваємося, цей випуск, як і усі попередні, сприятиме ефективному обміну думками між науковцями та практиками, та розвитку правової науки України.

Президент Національного університету
«Одеська юридична академія»,
доктор юридичних наук, професор,
академік Національної Академії
правових наук України

С.В. КІВАЛОВ